

**RAPORT Z REALIZACJI
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY GOŁDAP ZA LATA 2023-2024**

GOŁDAP 2025

Spis treści

1.	Wstęp	3
1.1	Podstawa prawna	3
1.2	Okres sprawozdawczy	3
1.3	Źródła danych	3
1.4	Zakres opracowania	3
2.	Charakterystyka Gminy	3
2.1	Demografia	4
2.2	Budowa geologiczna	5
2.3	Gleby	6
2.4	Wody powierzchniowe i podziemne	7
2.5	Warunki klimatyczne	10
2.6	Ochrona przyrody	11
3.	Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gołdap	15
4.	Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska	25
5.	Ocena systemu monitoringu	25
6.	Podsumowanie	26

1. Wstęp

1.1 Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2024, poz. 54) Burmistrz Gołdapi co dwa lata przedstawia Radzie Miejskiej Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska. Ostatni Program Ochrony Środowiska dla gminy Gołdap został przyjęty w 2018 roku. Program Ochrony Środowiska ma na celu realizację Polityki Ekologicznej Państwa na poziomie gminnym.

1.2 Okres sprawozdawczy

Niniejszy *Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska* sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań własnych zawartych w *Programie* określonych dla Gminy Gołdap. Raport obejmuje okres od **01.01.2023** roku do **31.12.2024** roku.

1.3 Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą z Urzędu Miejskiego w Gołdapi, Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie, zarządców dróg, nadleśnictw, Ośrodka Doradztwa Rolniczego oraz przedsiębiorstw i instytucji mogących mieć udział w realizacji *Programu*.

1.4 Zakres opracowania

W skład niniejszego Raportu wchodzi następujące składowe:

- Zakres realizacji Programu
- Ocena realizacji Programu
- Ocena finansowania zamierzeń Programu
- Ocena systemu monitoringu
- Podsumowanie

2. Charakterystyka Gminy

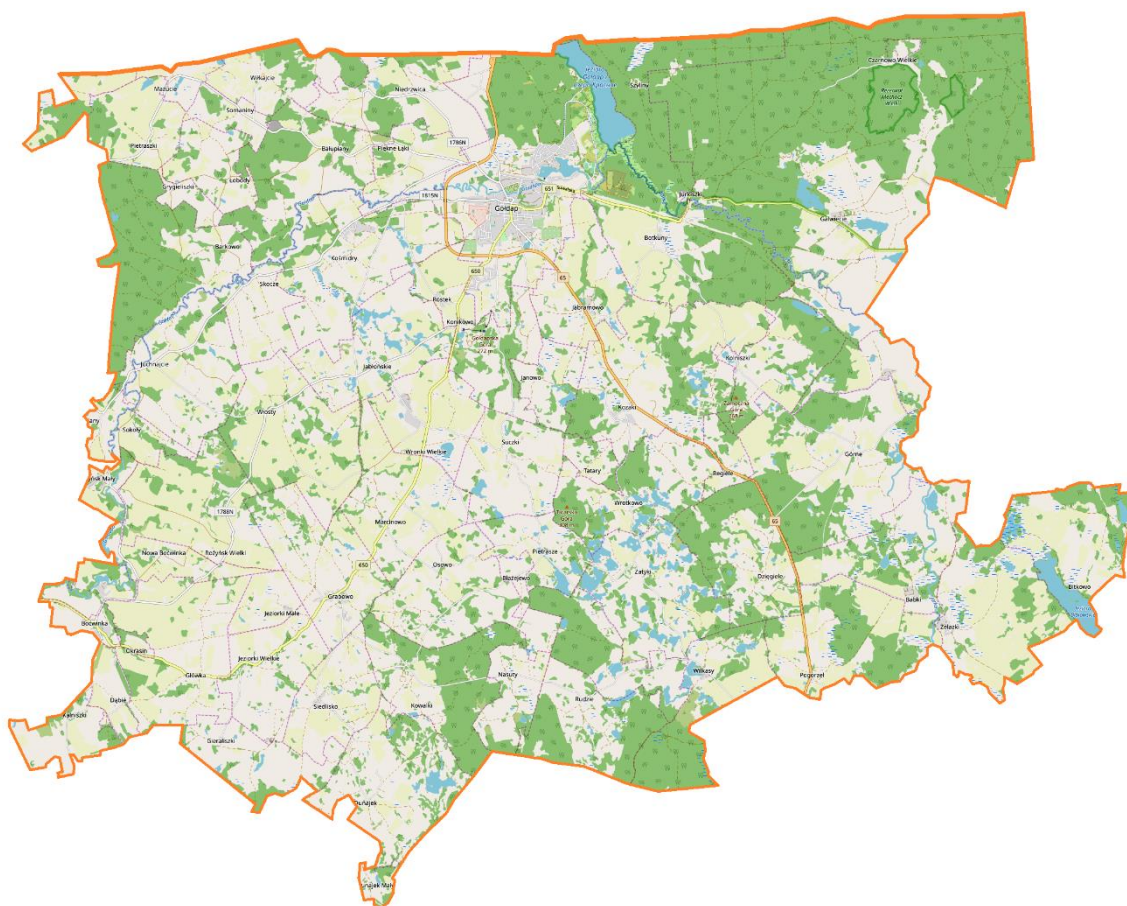
Gmina Gołdap jest gminą miejsko-wiejską, usytuowaną w północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego przy granicy z obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Należy do powiatu gołdapskiego, na który składają się: gmina wiejsko-miejska

Gołdap, gminy wiejskie Banie Mazurskie i Dubeninki oraz miasto Gołdap. Gmina Gołdap posiada ogromne walory turystyczne – jest jedynym uzdrowiskiem na Warmii i Mazurach oraz oferuje stoki narciarskie. Najbliżej położonymi większymi miastami są Suwałki i Giżycko odległe o około 50 km.

Do powiatu gołdapskiego należą następujące sołectwa: Babki, Bałupiany, Barkowo, Bitkowo, Botkuny, Dunajek, Dziągiele, Galwiecie, Główka, Grabowo, Górne, Jabłońskie, Jany, Jezioraki Wielkie, Juchnajcie, Konikowo, Kośmidry, Kowalki, Kozaki, Łobody, Marcinowo, Nasuty, Osowo, Pietraszki, Pogorzel, Rożyńsk Wielki, Siedlisko, Skoczno, Suczki, Wiłkajcie, Zatyki oraz Niedrzwica.

Na terenie gminy Gołdap leży suwalska specjalna strefa ekonomiczna, która ma służyć przyspieszeniu wzrostu gospodarczego w tej części kraju.

Rysunek 1. Położenie gminy Gołdap

źródło: maps.google.com

2.1 Demografia

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 30 czerwca 2024 roku gminę Gołdap zamieszkiwało 18 961 mieszkańców, z czego 9628 to kobiety, a 9333 mężczyźni. Gęstość zaludnienia wynosiła w 2023 roku 52,6 osób/km². Gmina Gołdap miała ujemny przyrost naturalny wynoszący – 37. W pierwszym półroczu 2024 roku urodziło się 54 dzieci.

2.2 Budowa geologiczna

Gmina Gołdap należy do obszaru funkcjonalnego Zielone Płuca Polski, na którego obszarze dominuje polityka mająca na celu zachowanie i wzmocnienie funkcji ekologicznej. Poza tym Gmina Gołdap jest gminą uzdrowiskową, co nakłada na nią obowiązek podjęcia szczególnych zadań mających na celu przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska.

Teren Gminy uformowany został w wyniku zlodowacenia bałtyckiego. Znaczna część jego powierzchni (wysoczyzny) jest pokryta plejstocенским materiałem zwałowym (gliny, piaski, żwiry) i wolnolodowcowym (piaski, żwiry, pyły). Utwory holocенские osadziły się w dolinach i zagłębieniach bezodpływowych (torfy, namuły, gytie).

Obszar ten charakteryzuje się rzeźbą wysokofalistą i wysokopagórkowatą o dużych deniwelacjach. W takich warunkach wykształciły się dominujące tu gleby brunatne i bielcowe wysoczyzn oraz gleby hydrogeniczne (czarne ziemie, torfy, gleby murszowe) dolin i obniżień bezodpływowych.

Gmina Gołdap leży na terenie kilku jednostek fizycznogeograficznych. Posługując się podziałem fizycznogeograficznym Kondrackiego położona jest w podprowincji Pojezierza Wschodniobałtyckiego. Zachodnia część Gminy należy do makroregionu Pojezierze Mazurskie, wschodnia część do makroregionu Pojezierze Litewskie. Gmina leży ponadto w obrębie następujących mezoregionów: Puszczy Romnickiej, Krainy Węgorapy, Wzgórz Szeskich i Pojezierza Zachodniosuwalskiego.

Stwierdzono, że krajobraz tego regionu ukształtował się około 10 tysięcy lat temu, na początku holocenu. Obszar Gminy Gołdap jest bardzo zróżnicowany wysokościowo. Najniżej położone są miejsca wypełnione torfami. Na wschodzie Krainy Węgorapy leżą morenowe wzgórza zbudowane z piasków i żwirów. Najwyżej na opisywanym terenie położone jest pasmo Wzgórz Szeskich. Wysokości osiągają tu 309 m n.p.m. Jest to najwyższe wzniesienie we wschodniej części Mazur. Wzgórza Szeskie są dużym i wysokim garbem morfologicznym, zbudowanym z osadów glacialnych wielu zlodowaceń. Wzgórza Szeskie oddzielone są Doliną Jarki od Pojezierza Zachodniosuwalskiego.

Północna część Pojezierza Zachodniosuwalskiego to pagórkowata wysoczyzna polodowcowa, usiana licznymi wzgórzami kemów oraz moren martwego lodu. Występuje tu kilka rynien jeziornych.

Puszcza Romnicka dzieli się na dwa mikroregiony: Nieckę Gołdapską oraz Lasy Romnickie. Powierzchnia Puszczy jest bardzo zróżnicowana. Jej większa, centralna część leży w obniżeniu morfologicznym na wysokości od około 81 m n.p.m., natomiast jest południowa część wznosi się do wysokości ponad 260 m n.p.m.

Według Podziału Hydrograficznego Polski Gmina Gołdap znajduje się w dorzeczu Pregoty odprowadzającej swoje wody do Bałtyku. Elementem determinującym kierunek odpływu wód powierzchniowych jest ukształtowanie terenu. Obszar Gminy odwadnia ciek o szczególnym znaczeniu tj. rzeka Gołdapa, która jest najważniejszą arterią wodną regionu. Taras zalewowy rzeki jest największy w części wschodniej, ma zaledwie kilka metrów, a najszerszy w części zachodniej, gdzie osiąga ponad 500m szerokości. Rzeka Gołdapa jest silnie meandrująca. W niektórych miejscach w sposób naturalny doszło do podcięcia szyi meandru, co sprawia zawieszenie odciętego zakola i przejawia się obecnością charakterystycznych starorzeczy w kształcie podkowy.

2.3 Gleby

Gleby gminy Gołdap to przede wszystkim średniej jakości gleby IV klasy bonitacyjnej, z udziałem gleb klasy III i V. Przeważają typy brunatne i bielcowe, o średniej lub niskiej zasobności w składniki pokarmowe, wymagające nawożenia. Najlepsze gleby występują w południowo-zachodniej i zachodniej części gminy, gdzie rolnictwo jest najbardziej intensywne. Wschodnia część gminy, z dużą lesistością, ma gleby mniej przydatne rolniczo, a bardziej leśne i rekreacyjne.

Gdzie:

Gleby klasy I – gleby orne najlepsze. Są to gleby położone w dobrych warunkach fizjograficznych, najbardziej zasobne w składniki pokarmowe, posiadają dobrą naturalną strukturę, są łatwe do uprawy (czynne biologicznie, przepuszczalne, przewiewne, ciepłe, wilgotne).

Gleby klasy II – gleby orne bardzo dobre. Mają skład i właściwości podobne (lub nieco gorsze) jak gleby klasy I, jednak położone są w mniej korzystnych warunkach terenowych lub mają gorsze warunki fizyczne, co powoduje, że plony roślin uprawianych na tej klasie gleb, mogą być niższe niż na glebach klasy I.

Gleby klasy III (IIIa i IIIb) – gleby orne średnio dobre. W porównaniu do gleb klas I i II, posiadają gorsze właściwości fizyczne i chemiczne, występują w mniej korzystnych warunkach fizjograficznych. Odznaczają się dużym wahaniami poziomu wody w zależności od opadów atmosferycznych. Na glebach tej klasy można już zaobserwować procesy ich degradacji.

Gleby klasy IV (IVa i IVb) – gleby orne średnie. Plony roślin uprawianych na tych glebach są wyraźnie niższe niż na glebach klas wyższych, nawet gdy utrzymywane są one w dobrej kulturze rolnej. Są mało przewiewne, zimne, mało czynne biologicznie. Gleby te są bardzo podatne na wahania poziomu wód gruntowych (zbyt podmokłe lub przesuszone).

Gleby klasy V - gleby orne słabe. Są ubogie w substancje organiczne, mało żyzne i nieurodzajne. Do tej klasy zaliczmy również gleby położone na terenach nie zmeliorowanych albo takich, które do melioracji się nie nadają.

Gleby klasy VI - gleby orne najgorsze. W praktyce nadają się tylko do zalesienia. Posiadają bardzo niski poziom próchnicy. Próba uprawy roślin na glebach tej klasy niesie ze sobą duże ryzyko uzyskania bardzo niskich plonów.

Na terenie gminy Gołdap nie ma zlokalizowanego punktu pomiarowego w ramach prowadzonego Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski. Najbliżej położony jest punkt nr 35 w miejscowości Kozuchy Wielkie. Charakterystyka gleb w powyższym punkcie wygląda następująco:

Miejscowość: Kozuchy Wielkie

Gmina: Giżycko

Województwo: warmińsko-mazurskie;

Powiat: giżycki

Kompleks: 3 (pszenny wadliwy); Typ: B (gleby brunatne właściwe); Klasa bonitacyjna: IVb

Gatunek gleby wg:

BN-78/9180-11: gpp (głina piaszczysta pylasta)

PTG 2008: gl (głina lekka)

Tabela 1. Charakterystyka gleb w punkcie pomiarowym nr 35 w miejscowości Kozuchy Wielkie

Uziarnienie	Jednostka	Rok					
		1995	2000	2005	2010	2015	2020
BN-78/9180-11: 1,0-0,1 mm	udział w %	47	45	48	43	54	41
BN-78/9180-11: 0,1-0,02 mm	udział w %	22	25	23	26	21	35
BN-78/9180-11: < 0.02 mm	udział w %	31	30	29	31	25	24
PTG 2008: 2,0-0,05 mm	udział w %	n.o.	n.o.	n.o.	59	65	51
PTG 2008: 0,05-0,002 mm	udział w %	n.o.	n.o.	n.o.	29	28	41
PTG 2008: < 0.002 mm	udział w %	14	15	12	12	7	8

Odczyn i węglany	Jednostka	Rok					
		1995	2000	2005	2010	2015	2020
Odczyn "pH" w zawiesinie H ₂ O	pH	7,2	7,4	7,2	8,1	7,3	7,5
Odczyn "pH" w zawiesinie KCl	pH	6,4	6,5	6,0	7,5	7,0	7,1
Węglany (CaCO ₃)	%	3,54	4,29	3,15	10,81	4,59	0,85

Substancja organiczna gleby	Jednostka	Rok					
		1995	2000	2005	2010	2015	2020
Próchnica	%	1,18	1,15	0,96	0,9	1,76	1,71
Węgiel organiczny	%	0,68	0,67	0,56	0,52	1,02	0,99
Azot ogólny	%	0,07	0,09	0,066	0,058	0,11	0,12
Stosunek C/N		9,7	7,4	8,5	9,0	9,0	8,25

źródło: <http://www.gios.gov.pl/chemizmgleb>

2.4 Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe zajmują 1,34% powierzchni Gminy Gołdap, należą do nich jeziora oraz ciek.

Głównym ciekim kształtującym stosunki wodne na tym terenie jest Gołdapa (ciek III rzędu), prawobrzeżny dopływ Węgorapy. Gołdapa i jej dopływy odwadniają bezpośrednio północną i zachodnią część Gminy. Długość rzeki wynosi 89 km, powierzchnia zlewni 678,4 km². Rzeźba terenu zlewni Gołdapy jest urozmaicona, a wśród utworów powierzchniowych dominują gliny zwałowe, piaski i wiry. W okolicach miasta Gołdap rzeka tworzy liczne meandry.

Górny odcinek Gołdapy, powyżej jeziora Gołdap nosi nazwę Jarka (rzeka III rzędu). Długość rzeki wynosi 32,4 km, powierzchnia zlewni 237,1 km². Jarka odwadnia bezpośrednio wschodnią część Gminy. Zlewnia rzeki zbudowana jest z gliny zwałowej, miejscami występują niewielkie obszary piasków sandrowych i torfów. Z racji słabej przepuszczalności podłoża zlewni Jarka ma charakter potoku górskiego, z dużymi spadkami oraz szybką reakcją na spływ wód opadowych i roztopowych. Źródła rzeki znajdują się na wschodnich stokach Szeskich Wzgórz, uchodzą do niej liczne doliny niewielkich strumieni odprowadzających wodę z obniżeń wytopiskowych na terenie Wzgórz. Jarka posiada trzy dopływy prawobrzeżne z jezior: Bitkowskiego, Czarnego i Rakówek, a także trzy dopływy lewobrzeżne: dopływ z Kowal Oleckich, dopływ z Pogorzeli oraz Dzięgielka.

Innym istotnym elementem sieci hydrograficznej gminy są wody stojące takie jak jeziora oraz zbiorniki wodne. Zróżnicowanie przestrzenne jezior związane jest przede wszystkim z działalnością lodowca oraz z procesami erozyjno-akumulacyjnymi zachodzącymi w okresie polodowcowym.

W obrębie Gminy Gołdap zlokalizowane jest największe na obszarze powiatu jezioro Gołdap. Powierzchnia jeziora wynosi 234 ha, z czego po stronie polskiej znajduje się 161,58 ha. Jezioro Gołdap jest jeziorem przepływowym (Jarka-Gołdapa), pochodzenia rynnowego, powstałym w wyniku subglacialnej działalności wód.

Na terenie Gminy występuje 12 jezior, z czego jedynie powierzchnia jeziora Gołdap i Bitkowskiego przekracza 50 ha, do innych większych jezior (o powierzchni powyżej 20 ha) zaliczyć można jeziora Ostrówek i Rakówek zlokalizowane w Galwecicach.

Stałym elementem obszarów pojeziernych jest występowanie obszarów wodno-błotnych, nazywanych także mokradłami lub siedliskami hydrogenicznymi. Określenie mokradła zarezerwowane jest głównie dla siedlisk naturalnych lub półnaturalnych z utworami glebowymi w fazie akumulacji, o dużym uwodnieniu. Pojęciem siedlisk hydrogenicznych obejmuje się obszary występowania mokradeł naturalnych jak i odwodnionych.

Poza rzekami, jeziorami i mokradłami na terenie Gminy występuje także szereg mokradeł stałych i okresowych. Największe kompleksy torfowisk znajdują się na terenie Puszczy Rominckiej, przede wszystkim mokradło stałe o charakterze torfowiska wysokiego Mechacz Wielki. Na szczególną uwagę zasługują również torfowiska zlokalizowane w okolicach Niedrzwicy oraz mokradła stałe i okresowe występujące w dolinach rzecznych Gołdapy i Jarki. Cennym elementem retencji powierzchniowej są również niewielkie zagłębienia bezodpływowe, zasilane w wodę poprzez opady atmosferyczne oraz spływ powierzchniowy i podpowierzchniowy. Zlewnie tych niewielkich obiektów są bardzo małe, w ich podłożu występuje zazwyczaj glina zwałowa, a poziom wód gruntowych jest odizolowany od głębszych poziomów wodonośnych.

Do sztucznej sieci hydrograficznej należą kanały, rowy melioracyjne oraz stawy, które nie odgrywają jednak znacznej roli w kształtowaniu stosunków wodnych na tym terenie.

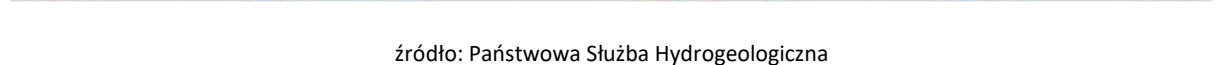
Wody podziemne

Występowanie wód podziemnych uwarunkowane jest budową geologiczną omawianego terenu. W obrębie Gminy występują trzy podstawowe piętra wodonośne:

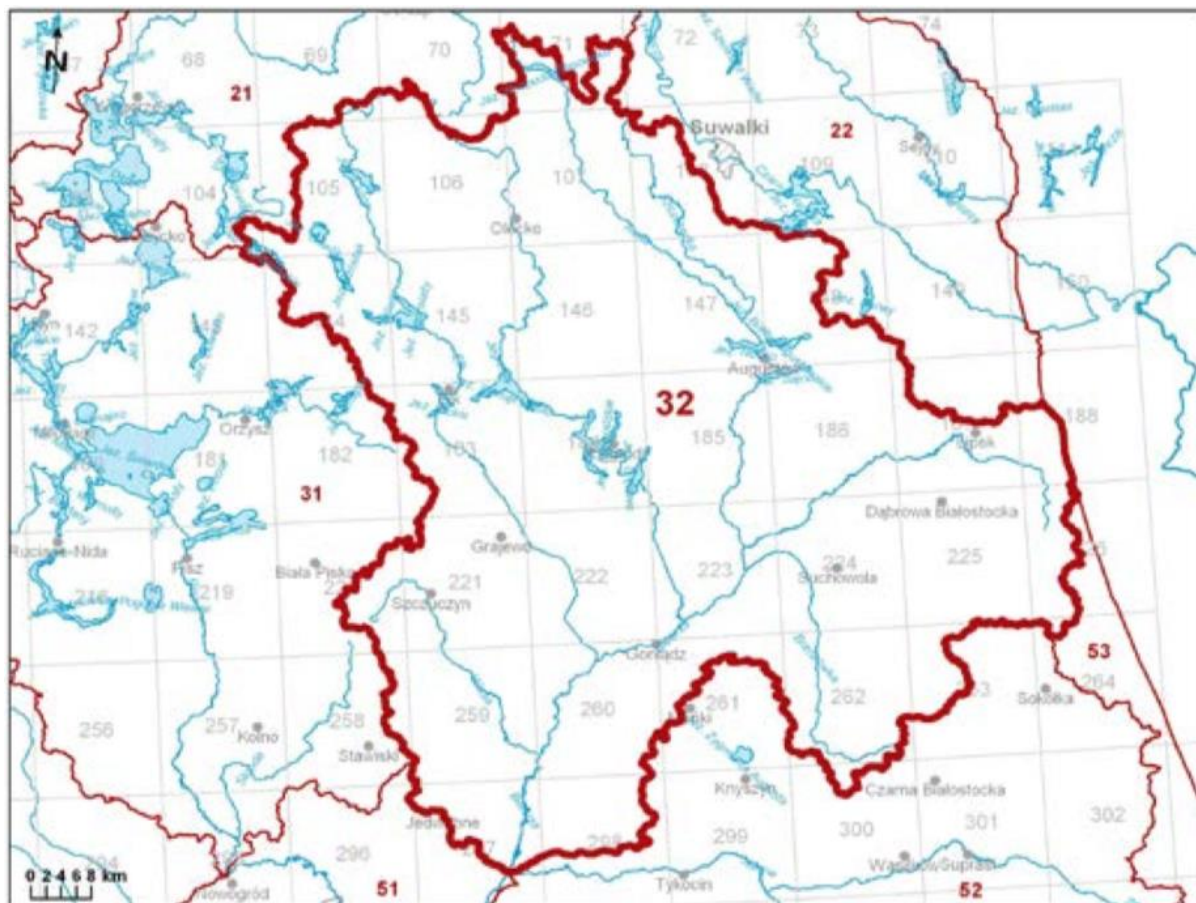
- Piętro holocenne, nawiercone na głębokości do 3 m poniżej dna doliny Gołdapy, wykazujące ścisły związek z wodami rzeczными. Cechą charakterystyczną tego piętra są

- Piętro plejstocenijskie, gdzie woda krąży w piaskach podścielających utworów ostatniego zlodowacenia, tworząc kilka poziomów wodonośnych. Użytkowa warstwa wodonośna występuje w obrębie piaszczysto-żwirowych utworów dolinnych. Zwierciadło wody ma charakter swobodny i pozostaje w kontakcie hydraulicznym ze zwierciadłem wody w rzece Gołdapi. Warstwa ta stanowi podstawę zaopatrzenia w wodę miasta Gołdap oraz okolicznych miejscowości

Piętro kredowe, o którym do tej pory udało się zebrać niewiele informacji

Rysunek 3. Lokalizacja JCWPd nr 32

źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

2.5 Warunki klimatyczne

Gmina Gołdap leży w strefie klimatu umiarkowanego chłodnego. Klimat ten charakteryzuje się wyraźnie zaznaczonymi porami roku, stosunkowo krótkim i ciepłym latem oraz długą, mroźną i śnieżną zimą. Region ten jest jednym z najchłodniejszych w Polsce, co wynika z położenia geograficznego oraz wpływu mas powietrza kontynentalnego i arktycznego. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 7°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, ze średnią temperaturą około 17°C, a najzimniejszym miesiącem jest styczeń, ze średnią temperaturą blisko -6°C. Wahania temperatur w ciągu roku są znaczne: od około -7°C zimą do 23°C latem, choć rzadko notuje się temperatury poniżej -18°C lub powyżej 29°C.

Opady występują przez cały rok, są stosunkowo obfite, a ich roczna suma wynosi średnio 661 mm. Najwięcej opadów przypada na lipiec, natomiast najmniej w lutym. Często są zarówno opady deszczu, jak i śniegu – pokrywa śnieżna zalega przez ponad trzy miesiące w roku. Najwięcej godzin słonecznych przypada na maj, czerwiec i sierpień, a najmniej na miesiące zimowe. Długość dnia waha się od bardzo krótkich zimą do długich latem, co jest typowe dla północno-wschodniej Polski.

Okres wegetacyjny jest stosunkowo krótki i trwa od 190 do 205 dni w roku, co ogranicza możliwości uprawy niektórych roślin. Zimy są wietrzne, a silne wiatry i gwałtowne zmiany pogody mogą występować przez cały rok. Często występują pochmurne dni, zwłaszcza zimą. Warunki klimatyczne sprzyjają rozwojowi turystyki zimowej, w tym sportów śnieżnych. Klimat gminy Gołdap jest chłodny i wilgotny, z długimi, mroźnymi zimami i krótkim, umiarkowanie ciepłym latem. Występuje tu dużo opadów, zarówno deszczu, jak i śniegu, a okres wegetacyjny jest krótszy niż w innych regionach Polski. Warunki te wpływają na specyfikę rolnictwa i sprzyjają rozwojowi turystyki uzdrowiskowej i zimowej.

2.6 Ochrona przyrody

Na podstawie ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. z 2024r. poz. 1478 ze zmianami) do terenów prawnie chronionych zaliczamy parki narodowe, rezerваты i parki krajobrazowe wraz z ich otulinami oraz obszary chronionego krajobrazu. Formę przestrzenną podlegającą ochronie mogą mieć również niektóre pomniki przyrody, użytki ekologiczne, a zwłaszcza zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Na terenie gminy Gołdap występują następujące formy ochrony przyrody:

- Park krajobrazowy
- Rezerваты przyrody
- Obszary Natura 2000
- Pomniki Przyrody
- Obszary Chronionego Krajobrazu
- Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Park krajobrazowy

Na terenie Gminy zlokalizowana jest część Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej.

Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej utworzony został 14 stycznia 1998 roku i leży w wysuniętym najbardziej na północny wschód krańcu województwa warmińsko-mazurskiego, w części obszaru gmin Gołdap i Dubeninki. Obszar parku wynosi 146,2 km², a otuliny 85 km².

Teren jest w 80% zalesiony, miejscami przypominający tajgę. Park przecinają doliny rzek Błędzianki, Bludzi i Czerwonej Strugi. Północna granica parku pokrywa się z granicą polsko-rosyjską. Wschodnia i południowa granica parku biegnie nasypem niemieckiej linii kolejowej z początku XX wieku z Gołdapi przez Golubie, Żytkiejmy do Gąbina. W Stańczykach przez dolinę rzeki Błędzianki przerzucono dwa mosty o wysokości 36,5 m.

Rzeźba terenu Parku ukształtowana została przez ostatnie zlodowacenie bałtyckie fazy pomorskiej i jest wyjątkowo urozmaicona. Wzgórza morenowe, w większości porośnięte lasami Puszczy Rominckiej, osiągają w Parku wysokość do 280 m n.p.m., deniwelacje sięgają natomiast ponad 140 m. Wśród wzgórz znajdują się głębokie niecki i rynny, w których są położone torfowiska, jeziora i rzeki. Wyjątkowe walory krajobrazowe i geomorfologiczne ma przecinająca Puszczę przełomowa dolina Błędzianki. Strome, pocięte wąwozami zbocza doliny, o wysokości kilkudziesięciu metrów, mają nachylenie dochodzące do 60°, a w przebiegu doliny występują liczne kotliny i kotły wytopiskowe. Park położony jest w

dorzeczu Pregoty. Największą rzeką jest przecinająca Puszcę Romincką Błędzianka. Na obrzeżach Puszczy znajduje się także kilka większych jezior, położonych w głębokich rynnach. Największe z nich to przecięte granicą państwową Jezioro Gołdap (234 ha) oraz położone w otulinie Parku jeziora: Jezioro Czarne (173 ha), Jezioro Przerośl (71 ha) i Jezioro Pobłędzie (50 ha).

Surowe warunki klimatyczne powodują, że szata roślinna Parku jest specyficzna i zawiera wiele osobliwości. Najbardziej charakterystycznym dla Puszczy zbiorowiskiem jest typowy dla tajgi borealnej las świerkowy, mroczny, wilgotny z grubym dywanem mchów. Na pagórkach i zboczach rosną lasy liściaste z lipą, klonem, grabem i wiązem w drzewostanie, natomiast na piaszczystych wzniesieniach rośnie leszczynowo-swierkowy las mieszany. W zatorfionych dolinach strumieni występują łęgi jesionowo-olszowe z chronionym pióropusznikiem strusim, a zagłębienia pojeziorne zajmują bogate gatunkowo torfowiska porośnięte m.in. rzadkimi i chronionymi roślinami. Na terenie parku występują:

- szczywoligorz pochwiasty *Conioselinum tataricum*
- bagnica torfowa *Scheuchzeria palustris*
- przygiętka biała *Rhynchospora alba*
- żurawina drobnolistkowa
- bażyna czarna *Empetrum nigrum*
- listera sercowata *Listera cordata*
- tajeża jednostronna *Goodyera repens*
- malina moroszka *Rubus chamaemorus*
- turzyca strunowa
- wielosił błękitny *Polemonium coeruleum*
- kopytnik pospolity
- centuria pospolita *Centaurium erythraea*
- pióropusznik strusi *Matteuccia struthiopteris*
- lilia złotogłów
- dzwonek skupiony *Campanula glomerata*

Na obszarze Parku można spotkać takie zwierzęta jak:

- żubry
- bóbr europejski
- łosie
- jelenie
- sarny
- dziki
- wilki
- rysie
- wydry
- lisy
- jenoty
- dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*
- dzięcioł białostrzyk *Dendrocopos leucotos*
- orlik krzykliwy
- trzmielojad *Pernis apivorus*

- rybołów
- żuraw
- bocian czarny
- kania czarna
- sowa uszata
- włośchatka
- wąsatka

Rezerваты przyrody

Na obszarze Gminy znajdują się:

- rezerwat przyrody Mechacz Wielki chroniący dobrze wykształcony kompleks torfowisk
- rezerwat przyrody Torfowisko na Tatarskiej Górze obejmujący kompleks torfowisk przejściowych i wysokich wraz ze zbiornikiem dystroficznym
- rezerwat przyrody Czarnówko chroniący fragment borealnej świerczyny bagiennej, boru sosnowego bagiennego i torfowiska wysokiego ze stanowiskami rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, takich jak: manna litewska, turzyca skąpokwiatowa, turzyca szczupła, turzyca życiowa, fiołek torfowy, listera sercowata, widłak wroniec

Obszary NATURA 2000

W poszczególnych częściach Gminy zlokalizowane są częściowo obszary Natura 2000:

- południowo-zachodnia Puszcza Borecka (PLB280006) OSOP
- południowo-zachodnia Ostoja Borecka (PLH280016) SOOS
- północno-wschodnia Puszcza Romincka (PLH280005) SOOS.

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody na terenie gminy Gołdap są:

- 1) Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – rosnący w Gołdapi przy ul. Paderewskiego,
- 2) Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – rosnący w Gołdapi przy ul. Malarskiej,
- 3) Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – rosnący w Gołdapi przy ul. Armii Krajowej 21,
- 4) Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) – rosnący w Gołdapi na Placu Zwycięstwa,
- 5) Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) – rosnąca w miejscowości Juchnajcie,
- 6) Żywotnik zachodni (*Thuja occidentalis*) – rosnący w miejscowości Jany,
- 7) Buk Zwyczajny (*Fagus silvatica*) – rosnący w miejscowości Galwiecie,
- 8) Topola biała (*Populus alba* L.) – rosnąca w miejscowości Galwiecie,
- 9) Jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) – rosnący w miejscowości Galwiecie,
- 10) Klon zwyczajny (*Acer platanoides* L.) – rosnący w miejscowości Galwiecie,
- 11) Klon zwyczajny (*Acer platanoides* L.) – rosnący w miejscowości Jurkiszki,
- 12) Dąb Szypułkowy (*Quercus robur*) – o charakterystycznym kształcie. - rosnący w miejscowości Jurkiszki,
- 13) Dąb Szypułkowy (*Quercus robur*) – grupa drzew – 4 szt. - rosnąca w miejscowości Jurkiszki,

- 14) Żywotnik olbrzymi (*Thuja plicata*) – rosnący w obrębie Galwiecie,
- 15) Buk zwyczajny purpurowy (*Fagus silvatica*) - rosnący w obrębie Dunajek,
- 16) Głazy Narzutowe – 6 sztuk – zlokalizowane na południowym zboczu Tatarskiej Góry,
- 17) Głaz Narzutowy – zlokalizowany na Północ od Tatarskiej Góry,

Obszary chronionego krajobrazu

Na terenie gminy częściowo znajdują się następujące obszary chronionego krajobrazu:

- Dolina Błędzianki
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Błędzianki
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Gołdapy i Węgorapy
- Grabowo
- Puszczy Boreckiej
- Puszczy Rominckiej
- Wzgórz Szeskich

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Na obszarze Gminy występują dwa zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:

- Gołdapska Struga - powierzchnia 183 ha, położony w gm. Gołdap. Od drogi utwardzonej Gołdap-Kamionki linią wysokiego napięcia (250 m na N od Osiedla I) w kierunku wsch. 650 m do drogi gruntowej Gołdap-Janowo, a dalej tą drogą na S w kierunku Janowa do poprzedniej drogi gruntowej 0,5 km na W od osady Janowo. Stąd tą ostatnią drogą w kierunku zach. do drogi utwardzonej Kamionki-Gołdap i dalej tą drogą w kierunku Gołdapi do przecięcia się jej z linią wysokiego napięcia. O unikalnym charakterze tego obszaru świadczy jar potoku, który zachował naturalny charakter przełomowy. Porastający go drzewostan składa się głównie z dębu, lipy, klonu, jesionu i wiązu górskiego. W runie występuje m.in. parzydło leśne (*Aruncus silvester*), które jest reliktem górskim. Ornitofauna reprezentowana jest przez: błotniaka stawowego, pliszkę żółtą, kilka gatunków dzięciołów.
- Tatarska Góra – powierzchnia 575 ha, położony w gm. Gołdap. Od osady Suczki (5,5 km S od Gołdapi) drogą gruntową w kierunku wsch. przez osadę Tatary do drogi utwardzonej Kozaki-PGR Wilkasy i dalej tą drogą na S do wysokości PGR Zatyki. Stąd 1,3 km drogą na SW do drogi gruntowej Kamionki-Gołdap na wysokości wzgórza 270,2 m n.p.m. Dalej tą drogą w kierunku Gołdapi do osady Suczki. Obszar ten cechuje charakterystyczna czołowomorenowa rzeźba terenu z niewielkim dystroficznym jeziorkiem wytopiskowym położonym w podszczytowej części wzniesienia. Jezioro otoczone jest torfowiskiem wysokim i przejściowym z bogatą torfowiskową roślinnością. Bogata flora reprezentowana jest przez takie osobliwości charakterystyczne dla lasów górskich jak tojad mocny (*Aconitum callibotryon*).

3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gołdap

Tabela 2. Realizacja zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla gminy Gołdap w latach 2023-2024

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Stopień realizacji*	Koszt (zł)
Cel średniookresowy: Opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu zarządzania środowiskowego na terenie Gminy Gołdap					
1.1.	Sporządzenie raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska.	2020 (za lata 2018-2019)	Gmina Gołdap	3	-
Cel średniookresowy: Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy Gołdap					
2.1	Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie szkodliwości spalania odpadów oraz węgla o słabej kaloryczności i wysokiej zawartości siarki w przydomowych kotłowniach.	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
2.2	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych.	2023 - 2024	Gmina Gołdap, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy zajmujący się zbiórką odpadów komunalnych	2	-
2.3	Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w zakresie odnawialnych źródeł energii.	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
2.4	Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w zakresie ochrony przyrody.	2023 - 2024	Gmina Gołdap, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Lasy Państwowe	2	-

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gołdap

Cel średniookresowy: Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy Gołdap – zadania koordynowane					
2.5	Prowadzenie szkoleń z zakresu dobrych praktyk rolniczych oraz upraw ekologicznych.	2023 - 2024	Warmińsko-mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	2	-
2.6	Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie racjonalnej gospodarki nawozami.	2023 - 2024	Warmińsko-mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Warmińsko-mazurski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	2	-
Cel średniookresowy: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków					
Cel średniookresowy: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków – zadania koordynowane					
3.1	Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR).	2023 - 2024	Wojewódzka Komenda Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie	2	-
Cel średniookresowy: Ochrona środowiska przyrodniczego i krajobrazu na terenie Gminy Gołdap					
4.1.	Utrzymanie i urządzenie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków.	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
4.2.	Promocja walorów przyrodniczych Gminy.	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
4.3.	Uwzględnienie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
4.4.	Zmniejszenie presji na chronione gatunki i siedliska występujące na obszarze jeziora Gołdap poprzez budowę ciągu pieszo-rowerowego	2023	Gmina Gołdap	3	2 212 455,87

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gołdap

4.5.	Zmniejszenie presji na chronione gatunki i siedliska występujące na obszarze jeziora Gołdap poprzez budowę ciągu pieszo-rowerowego	2024	Gmina Gołdap	3	25 338,00
4.6.	Likwidacja barszczu kaukaskiego	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
Cel średniookresowy: Ochrona środowiska przyrodniczego i krajobrazu na terenie Gminy Gołdap – zadania koordynowane					
4.7.	Kontrola przestrzegania przepisów o ochronie przyrody w trakcie gospodarczego wykorzystywania zasobów i składników przyrody.	2023 - 2024	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie	2	-
4.8.	Bieżące utrzymanie zieleni przydrożnej – wskazuje się konieczność przemyślanych i zrównoważonych działań w tym zakresie, ukierunkowanych na potrzebę ochrony alei przydrożnych, jeżeli ich stan zdrowotny na to pozwala oraz stosowania tylko niezbędnych i przemyślanych działań pielęgnacyjnych.	2023 - 2024	Administratorzy dróg	2	-
Cel średniookresowy: Ochrona lasów i utrzymanie odpowiedniego poziomu lesistości na terenie Gminy Gołdap – zadania koordynowane					
5.1.	Zalesianie terenów o niskich klasach bonitacyjnych gleb i gruntów porolnych.	2023 - 2024	Właściciele prywatni	2	-
5.2.	Realizacja zadań wynikających z planów urządzania lasów.	2023 - 2024	Zarządcy lasów stanowiących własność Skarbu Państwa	2	-
5.3.	Realizacja Krajowego Planu Zwiększenia Lesistości na terenie Gminy Gołdap.	2023 - 2024	Zarządcy lasów, w tym lasów stanowiących własność Skarbu Państwa	2	-
Cel średniookresowy: Minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenie składowania pozostałych odpadów					

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gołdap

6.1.	Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci.	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
6.2.	Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w Gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku w Gminie.	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
6.3.	Składanie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi do Marszałka Województwa Warmińsko-mazurskiego (rocznie).	2023 - 2024	Przedsiębiorstwa odpowiedzialne za wywóz odpadów na tereni gminy	2	-
6.4.	Przeprowadzenie analizy stanu gospodarki odpadami, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi (rocznie).	2023 - 2024	Przedsiębiorstwa odpowiedzialne za wywóz odpadów na tereni gminy	2	-
6.5.	Realizacja „Kompleksowego Regionalnego Programu Gospodarki Odpadami”.	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
6.6	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	2023 - 2024	Gmina Gołdap, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2	-
Cel średniookresowy: Minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenie składowania pozostałych odpadów – zadania koordynowane					
6.7.	Gospodarowanie odpadami w postaci wyrobów zawierających azbest.	2023 - 2024	Gmina Gołdap, właściciele prywatni, zarządcy nieruchomości	2	-
Cel średniookresowy: Dążenie do osiągnięcia właściwych standardów wód powierzchniowych					

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gołdap

i podziemnych pod względem jakości poprzez ich ochronę					
7.1.	Budowa i modernizacja sieci wodociągowej	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
7.2.	Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej sanitarnej	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
7.3.	Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych.	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
7.4.	Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (głównie na terenach zabudowy rozproszonej i obszarach trudnych do skanalizowania, gdzie jest to prawnie dozwolone).	2023 - 2024	Gmina Gołdap, Przedsiębiorcy, Właściciele prywatni	2	-
7.5.	Budowa sieci wodociągowej Bałupiany-Niedzwica-Łobody-Witkajcie-Somaniny-Mażucie wraz z przepompownią wody w Gołdapi	2023	Gmina Gołdap	3	3 459 861,42
7.6.	Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z przebudową przepompowni ścieków i kolektora kanalizacji dla potrzeb strefy uzdrowiskowej	2023	Gmina Gołdap	3	1 543 680,00
7.7.	Budowa sieci wodociągowej Bałupiany-Niedzwica-Łobody-Witkajcie-Somaniny-Mażucie wraz z przepompownią wody w Gołdapi	2024	Gmina Gołdap	3	3 506 484,51
Cel średniookresowy: Dążenie do osiągnięcia właściwych standardów wód powierzchniowych i podziemnych pod względem jakości poprzez ich ochronę – zadania koordynowane					

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gołdap

7.8.	Bieżąca konserwacja i utrzymanie cieków wodnych.	2023 - 2024	ZMiUW w Olsztynie	2	-
7.9.	Monitorowanie cieków wodnych.	2023 - 2024	ZMiUW w Olsztynie	2	-
7.10.	Konserwacja rowów melioracyjnych.	2023 - 2024	właściciele gruntów, Gmina Gołdap, ZMiUW w Olsztynie	2	-
Cel średniookresowy: Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego poprzez sukcesywną redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie Gminy Gołdap					
8.1.	Termomodernizacja budynków komunalnych.	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
8.2.	Budowa i modernizacja dróg gminnych.	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
8.3.	Opracowanie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, paliwa gazowe i energię elektryczną oraz w razie konieczności opracowanie planu.	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
8.4.	Wyliminowanie spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi poprzez kontrole gospodarstw domowych przez upoważnionych pracowników Urzędu Gminy oraz funkcjonariuszy Policji.	2023 - 2024	Gmina Gołdap, Policja	2	-
8.5.	Stwarzanie warunków dla rozwoju ruchu rowerowego - Rozbudowa ścieżek rowerowych.	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
8.6.	Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach.	2023 - 2024	Gmina Gołdap, Policja	2	-
8.7.	Kompleksowa modernizacja energetyczna trzech budynków oświatowych w Gminie Gołdap	2023	Gmina Gołdap	3	2 559 933,55
8.8.	Przebudowa wraz z rozbudową ulicy Wczasowej w Gołdapi	2023	Gmina Gołdap	3	1 253 081,54

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gołdap

8.9.	Przebudowa drogi w Kośmidrach	2023	Gmina Gołdap	3	736 000,00
8.10.	Budowa/rozbudowa dróg wewnętrznych w miejscowości Rożyńsk Mały	2023	Gmina Gołdap	3	23 985,00
8.11.	Przebudowa/ rozbudowa dróg wewnętrznych w miejscowości Niedrzwica, Kowalki, Wilkasy i Boćwinka	2023	Gmina Gołdap	3	29 520,00
8.12.	Przebudowa ulicy Polnej w Gołdapi	2024	Gmina Gołdap	3	1 185 725,95
8.13.	Przebudowa drogi Samoniny- Wiłkajcie - Poprawa jakości i bezpieczeństwa ruchu drogowego. Usprawnienie połączeń komunikacyjnych	2024	Gmina Gołdap	3	73 185,00
8.14.	Budowa/przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Dzięgiele - Poprawa jakości i bezpieczeństwa ruchu drogowego. Usprawnienie połączeń komunikacyjnych	2024	Gmina Gołdap	3	1 519 102,00
8.15.	Przebudowa wraz z rozbudową ulicy Wczasowej w Gołdapi	2024	Gmina Gołdap	3	243 403,42
8.16.	Przebudowa ulicy Ełckiej - Poprawa jakości i bezpieczeństwa ruchu drogowego. Usprawnienie połączeń komunikacyjnych	2024	Gmina Gołdap	3	46 494,00
8.17.	Przebudowa drogi dojazdowej do Szkoły Podstawowej w Grabowie - Poprawa jakości i bezpieczeństwa ruchu drogowego	2024	Gmina Gołdap	3	43 911,00

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gołdap

8.18.	Przebudowa drogi gminnej nr 1370046N - II etap budowy chodnika (FS Kozaki) - Poprawa jakości i bezpieczeństwa ruchu drogowego	2024	Gmina Gołdap	3	57 913,12
8.19.	Budowa/przebudowa dróg wewnętrznych w miejscowościach Niedrzwica, Kowalki, Wilkasy i Boćwinka - Poprawa jakości i bezpieczeństwa ruchu drogowego	2024	Gmina Gołdap	3	122 048,40
8.20.	Budowa/przebudowa dróg wewnętrznych w miejscowości Rożyńsk Mały - Poprawa jakości i bezpieczeństwa ruchu drogowego	2024	Gmina Gołdap	3	181 028,53
8.21.	Modernizacja infrastruktury drogowej w mieście Gołdap - Poprawa jakości i bezpieczeństwa ruchu drogowego	2024	Gmina Gołdap	3	29 520,00
8.22.	Prowadzenie Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego Programu Czyste Powietrze	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
8.23.	Montaż czujnika jakości powietrza przy promenadzie zdrojowej w Gołdapi	2023 - 2024	Gmina Gołdap	3	-
8.24.	Realizację Programu Czyste Mieszkanie	2023 - 2024	Gmina Gołdap, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2	-
Cel średniookresowy: Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego poprzez sukcesywną					

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gołdap

redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie Gminy Gołdap – zadania koordynowane					
8.25.	Modernizacja dróg krajowych i wojewódzkich na terenie Gminy Gołdap.	2023 - 2024	GDDKiA, Zarząd Dróg Wojewódzkich we Olsztynie	2	-
8.26.	Modernizacja dróg powiatowych na terenie Gminy Gołdap.	2023 - 2024	Zarząd Dróg Powiatowych w Gołdapi	2	-
8.27.	Realizacja zapisów Programu ochrony powietrza dla strefy Warmińsko-mazurskiej na terenie Gminy Gołdap	2023 - 2024	Gmina Gołdap oraz inne jednostki realizujące, wyznaczone w POP	2	-
Cel średniookresowy: Poprawa klimatu akustycznego na terenie Gminy Gołdap					
9.1	Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów przemysłowych.	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
Cel średniookresowy: Poprawa klimatu akustycznego na terenie Gminy Gołdap – zadania koordynowane					
9.2.	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej.	2023 - 2024	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie	2	-
9.3.	Kontrolowanie oraz eliminowanie technologii i urządzeń przekraczających wartości normatywne w transporcie i przemyśle.	2023 - 2024	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie	2	-
9.4.	Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających emisji hałasu do środowiska.	2023 - 2024	GDDKiA, Zarząd Dróg Wojewódzkich, Zarząd Dróg Powiatowych w Gołdapi, Gmina Gołdap	2	-
Cel średniookresowy: Kontrola i ograniczenie emisji niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego do środowiska na terenie Gminy Gołdap					
10.1	Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego	2023 - 2024	Gmina Gołdap	2	-
Cel średniookresowy: Kontrola i ograniczenie emisji niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego do środowiska na terenie Gminy Gołdap – zadania koordynowane					

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gołdap

10.2	Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego.	2023 - 2024	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Olsztynie	2	-
10.3	Utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym.	2023 - 2024	Przedsiębiorcy	2	-
10.4	Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego.	2023 - 2024	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie, Urząd Komunikacji Elektronicznej	2	-
Cel średniookresowy: Ochrona gleb przed degradacją oraz rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych na terenie Gminy Gołdap					
Cel średniookresowy: Ochrona gleb przed degradacją oraz rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych na terenie Gminy Gołdap – zadania koordynowane					
11.1	Rekultywacja gleb zdegradowanych.	2023 - 2024	właściciele gruntów, przedsiębiorcy	2	-
11.2	Prowadzenie monitoringu jakości gleb.	2023 - 2024	Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	2	-

*Gdzie:

0 – brak realizacji zadania,
 1 – zrealizowane częściowo,
 2 – realizowane na bieżąco,
 3 – zrealizowane całkowicie.

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Powyższa tabela przedstawia zadania zawarte w Programie Ochrony Środowiska i realizowane w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2024 roku. Większość zadań wykonywana jest na bieżąco. Wyznaczone zadania dotyczyły zagadnień takich jak: poprawa jakości wód, zachowanie różnorodności biologicznej, utrzymanie standardów jakości powietrza atmosferycznego, ochrony przed hałasem, gospodarka odpadami, zapobieganiu poważnym awariom oraz edukacji ekologicznej. Należy podkreślić, iż wiele zadań wpisuje się w realizację więcej niż jednego strategicznego celu długoterminowego.

5. Ocena systemu monitoringu

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie gminy Gołdap zestawiono wartości wskaźników monitoringu, porównując stan z 2023 roku (rok bazowy) ze stanem aktualnym (stan na rok 2024).

Tabela 3. Wskaźniki monitoringu

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2023	2024	Zmiana wskaźnika*
1.	Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania	osoba	19 145 ²	18961 ³	
2.	Gęstość zaludnienia	os/km ²	52,6	51,9	
3.	Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	271,5	278,6	
4.	Liczba połączeń sieci wodociągowej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2246	2288	
5.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osób	17656	18362	
6.	Udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej	%	92,7	99,2	
7.	Długość rozdzielczej sieci kanalizacyjnej	km	122,9	122,3	
8.	Liczba połączeń sieci kanalizacyjnej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1457	1459	
9.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osób	14622	16651	

² Dane GUS na 30 czerwca 2023

³ Dane GUS na 30 czerwca 2024

10.	Udział mieszkańców korzystających z kanalizacji sanitarnej	%	76,8	89,9	
11.	Nieczystości ciekłe ogółem wywiezione do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych - w ciągu roku	dam ³	2270,8	3369,8	

Źródło: GUS, RDOŚ, WIOŚ, UM Gołdap

*Gdzie:

kolor zielony – poprawa lub brak zmian,

kolor czerwony – obniżenie wartości wskaźnika.

Wskaźniki monitoringu na terenie gminy Gołdap na przestrzeni lat 2023 – 2024 w większości poprawiły się lub nie uległy zmianie. Poprawa została zanotowana w zakresie liczby ludności, gospodarki wodno-ściekowej gdzie zwiększyła się długość sieci wodociągowej oraz ilość podłączeń do sieci wodociągowej. Wzrosła jedynie ilość nieczystości ciekłych ogółem wywiezionych do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych w ciągu roku.

6. Podsumowanie

W ramach realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gołdap w latach 2023-2024 podjęto się wielu zadań wynikających z zapisów ww. Programu. Brak podjęcia lub finalizacji niektórych działań wynika z braku możliwości pozyskania wystarczającej ilości środków na realizację tych zadań.

Duża część zadań Programu ma charakter inwestycyjny i wymaga dużych nakładów pieniężnych co może być główną przyczyną braku ich realizacji. Część zadań, z uwagi na swój charakter, realizowana jest na bieżąco, w zależności od aktualnych potrzeb. Przykładem tych ostatnich są działania związane z szeroko pojętą edukacją ekologiczną czy nadzorem nad inwestycjami.

Zaleca się aby realizując zamierzenia Programu Ochrony Środowiska, kontynuować pozyskiwanie jak największej liczby partnerów inwestycyjnych oraz korzystać z zewnętrznych środków finansowania, gdyż wielkość inwestycji oraz koszty związane z ich realizacją znacznie obciążają budżet Gminy. Pozyskanie zewnętrznych funduszy pomoże gminie na zrealizowanie znacznie większej ilości zadań, zwłaszcza z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony powietrza.